

स्थानीय राजपत्र

दोर्दी गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

(खण्ड ७) नौथर, लमजुङ २०८० साल अषाढ २६ गते (संख्या २)

भाग-२

दोर्दी गाउँपालिकाको साभेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी
कार्यविधि, २०८०

(गाउँसभाबाट स्वीकृत मिति: २०८०/०३/२५)

प्रस्तावना :

निजी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँगको साभेदारीको माध्यमबाट शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु विकास, रोजगारी, आयआर्जनको अवसर, पूर्वाधार निर्माण, विपत् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन, खानेपानी तथा सरसफाइ, वन तथा वातावरण संरक्षण, संस्थागत विकास तथा सुशासन, सहकारी संस्थाहरुको सबलीकरण तथा स्थानीय उत्पादनको बजारीकरण लगायतका कार्यक्रमका लागि साभेदारीको माध्यमबाट सर्वसाधारणलाई भरपर्दो, किफायती र सर्वसुलभ रुपमा सेवा सुविधा उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले दोर्दी गाउँपालिकाले यो विधेयक बनाएको छ ।

नेपालको संविधानका धारा २२६ मा उल्लेख भए अनुसार गाउँसभाले अनुसूची ८ बमोजिमको सूचीमा उल्लेखित विषयमा आवश्यक कानून बनाउन सक्ने व्यवस्था गरेको र उक्त सूचीमा “स्थानीय स्तरको विकास योजना र परियोजनाहरू” को अधिकार समावेश गरिएको छ । साथै स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ (१) बमोजिम गाउँसभाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन बनाउन सक्ने अधिकारको प्रयोग गरी दोर्दी गाउँपालिकाको गाउँसभाले यो विधेयक बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यस विधेयक नाम दोर्दी गाउँपालिकाको साभेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०” रहेको छ ।
- (२) यो विधेयक दोर्दी गाउँसभाले पारित गरी स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।
- (३) यो विधेयक दोर्दी गाउँपालिकाका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय र प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस विधेयकमा:

- (क) “गाउँपालिका ” भन्नाले दोर्दी गाउँपालिकालाई सम्झनुपर्छ ।
- (ख) “कार्यक्रम” भन्नाले यस विधेयक दफा ३ बमोजिम गाउँपालिकासँग साभेदारीमा सञ्चालन गरिने कार्यक्रम सम्झनुपर्छ ।
- (ग) “लाभग्राही” भन्नाले यस विधेयक बमोजिमको सेवा सुविधा उपभोग गर्ने व्यक्ति तथा समुदायलाई सम्झनु पर्छ ।
- (घ) “प्रस्तावक” भन्नाले दफा ५ बमोजिम गाउँपालिकासँग साभेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि प्रस्तावना पेश गर्ने वा आवेदन दिने व्यक्ति, कम्पनी, फर्म, राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था, सामुदायिक संस्था, सहकारी, अन्य संघ संस्थालाई सम्झनुपर्छ ।
- (ङ) “स्थानीय सरकार” भन्नाले दोर्दी गाउँ कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।

- (च) “सम्झौता” भन्नाले कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न दफा ८ बमोजिम दोर्दी गाउँपालिकाले प्रस्तावकसँग गरेका साभेदारी सम्झौता सम्झनु पर्छ ।
- (छ) “साभेदारी” भन्नाले साभेदारीका अवधारणा अनुरूप कुनै पनि कार्यक्रमको तर्जुमा, सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका साथै आंशिक वा पूर्ण रुपमा वित्तीय लगानी गर्ने गरी यस गाउँपालिका र साभेदार बीच भएको करारीय प्रबन्ध सम्झनु पर्छ ।
- (ज) “साभेदार” भन्नाले यस गाउँपालिकाकासग साभेदारी गरी दफा ३ बमोजिमको कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि दफा ८ बमोजिम सम्झौता गर्ने प्रस्तावक सम्झनुपर्छ ।
- (झ) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस विधेयक अन्तर्गत बनेको नियम, कार्यविधि वा निर्देशिकामा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ ।
- (ञ) “गाउँसभा सभा” भन्नाले दोर्दी गाउँपालिकाको गाउँसभा सम्झनुपर्दछ ।
- (ट) “कार्यपालिका” भन्नाले दोर्दी गाउँकार्यपालिका कार्यपालिका सम्झनुपर्दछ ।

परिच्छेद २

कार्यक्रमको पहिचान तथा स्वीकृति

३. साभेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने :

- (क) यस गाउँपालिका सँग मिलेर अल्पकालिक तथा दिर्घकालिक समयावधिको लागि लगत तथा प्राविधिक साभेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।
- (ख) यस विधेयक बमोजिम सञ्चालन हुने कार्यक्रम गाउँवासीको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने, रोजगारी सृजना गर्ने तथा गरिबी निवारण गर्न उन्मुख हुनुपर्ने छ ।

(ग) गाउँवासीले सञ्चालन गर्ने कार्यमा लागत न्यूनीकरण गरी भौतिक, आर्थिक तथा मानव स्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग र प्रभावकारी परिचालन गर्ने ।

(घ) साभेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि पहिचान भएका क्षेत्रहरूमा आवश्यक थप विषयगत प्राविधिक दक्षता भएका साभेदारसँग सहकार्य गर्ने ।

(ङ) वृहत पूर्वाधार र ठूला आयोजनाको लागि स्रोत सुनिश्चित गर्ने ।

(च) असल अभ्यास र अनुभवहरूको आदान प्रदान गर्ने ।

(छ) साभेदारीमा सञ्चालन गरिने कार्यक्रमको विषयगत क्षेत्र यस गाउँपालिकाले कार्यविधि बनाएर तय गर्नेछ ।

४. साभेदारीमा सञ्चालन गरिने कार्यक्रममा देहायका विशेषताहरू हुनुपर्नेछ ।

(क) साभेदारले कम्तीमा २५ प्रतिशत लागत साभेदारी गरेको,

(ख) साभेदारलाई दीगो सामुदायिक विकास कार्यक्रम, पूर्वाधार विकास तथा मर्मत लगायतका कार्यहरू गर्ने गरी जिम्मेवार दिइएको वा व्यवस्थापनका लागि सम्झौता भएको,

(ग) योजना तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयन अवधि स्पष्ट भएको ।

५. कार्यक्रम पहिचान तथा कार्यान्वयनका लागि प्रस्ताव आह्वान प्रक्रिया :

(१) गाउँपालिकाले यस विधेयक बमोजिम गाउँसभाले स्वीकृत गरेका वा कार्यपालिकाले आवश्यकता महसुस गरेका एक वर्षीय वा दीर्घकालीन योजना तथा कार्यक्रमहरू, जसको कार्यान्वयनका लागि साभेदारको लागत तथा प्राविधिक सहयोग आवश्यकता पर्दछ, ती कार्यक्रमहरूको पहिचान गर्नेछ ।

(२) गाउँपालिकाले स्वीकृत साभेदारी कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी आशय पत्र आह्वान गर्नुपर्नेछ । आशय पत्रको सूचनामा देहायका विवरण खुलाउनुपर्नेछ :

क) आशयपत्र पेश गर्ने कार्यालय वा निकाय,

ख) आशयपत्र पेश गर्ने अवधि,

- (ग) आशयपत्रमा खुलाउनु पर्ने विवरण,
 - (घ) आशयपत्र साथ संलग्न गर्नुपर्ने कागजताहरु,
 - (ङ) प्रस्तावकको प्राविधिक तथा आर्थिक क्षमता
 - (च) तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण ।
- (३) संक्षिप्त सूची तयार पार्ने : उप-दफा २ बमोजिम आशय पत्र प्राप्त भएपछि तोकिए बमोजिमको आधारमा मूल्यांकन गरी तोकिएका प्रक्रिया बमोजिम प्रस्तावकहरुको संक्षिप्त सूची तयार गर्नुपर्नेछ ।
 - (४) प्रस्ताव आह्वान गर्ने : सूचीमा परेका प्रस्तावकहरूसँग तोकिए बमोजिमका विषयहरु खुलाई सूचनामा उल्लेखित अवधिभित्र तोकिएको ढाँचामा प्रस्ताव आह्वानको लागि सूचना प्रकाशित गर्नेछ ।
 - (५) प्रस्ताव आह्वानको सूचनाको ढाँचा, आवेदन पत्र तथा प्रस्तावको ढाँचा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
 - (६) प्रस्ताव छनौट : पालिकाले तोकिए बमोजिमको मूल्यांकन समिति गठन गरी तोकिएका अवधिभित्र तोकिएको प्राविधिक तथा आर्थिक मूल्यांकनका आधारमा प्रस्ताव छनौट गर्नुपर्नेछ ।

६. कार्यक्रमको कार्यान्वयन तथा व्यवस्थापन:

- (१) गाउँपालिकाले यस विधेयक बमोजिम कार्यक्रमको व्यवस्थापन, समन्वय, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नको लागि विभिन्न समिति, उप-समिति तथा कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम गठन गरिएका समिति, उप-समिति तथा कार्यदलका पदाधिकारी, काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- (३) अनुदान उपलब्ध गराउन सकिने: कार्यक्रम कार्यान्वयनको क्रममा गाउँपालिकाले आवश्यक नियम, कार्यविधि, निर्देशिका वा मापदण्ड बनाई अनुदान उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

साभेदारी सम्भौता सम्बन्धी व्यवस्था

७. सम्भौता गर्ने :

- (१) गाउँपालिकाले दफा ५ को उपदफा (६) मा उल्लेख भएको मूल्यांकन समितिको सिफारिस बमोजिम प्रस्तावकसँग आवश्यकता अनुसार वार्ता गरी साभेदारी सम्भौता गर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम गरिएको सम्भौताको ढाँचा सम्भौता गर्ने पक्षहरूले कार्यान्वयन गर्न लागिएको कार्यक्रमको आवश्यकता अनुसार तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ४

साभेदारी कार्यक्रमको वित्तीय व्यवस्थापन, प्रगति प्रतिवेदन तथा भुक्तानी

८. वित्तीय व्यवस्थापन, प्रगति प्रतिवेदन तथा भुक्तानी

- (१) यस गाउँपालिकाको कार्यक्रममा टेवा पुर्याउने उद्देश्यले साभेदारीमा आएका साभेदारहरूलाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका निम्ति तोकिए बमोजिम पेशकी उपलब्ध गराउन सकिनेछ । यसरी गाउँपालिकासँग साभेदारीमा आउने साभेदारलाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि पेशकी प्रदान गर्दा साभेदारले गर्ने लागत तथा प्राविधिक वा दुवै सहभागिताको स्तर र साभेदारको संलग्नताको उद्देश्य आर्थिक प्रतिफल प्राप्त गर्ने रहे नरहेको विचार गरी पेशकी जमानत आवश्यक नपर्ने गरी व्यवस्था गर्न सकिनेछ । पेशकी जमानत आवश्यक हुने नहुने व्यहोरा प्रस्तावमा उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।
- (२) साभेदारी कार्यक्रमको प्रकृति र आवश्यकता अनुसार भौतिक तथा वित्तीय प्रगति प्रतिवेदन तथा बिल भरपाइ सम्भौतामा तोकिए बमोजिमको ढाँचा र समयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (३) साभेदारी कार्यक्रमको भुक्तानी गर्ने समय तथा प्रकृया दफा ७ अनुसार सम्पन्न गरिएको साभेदारी सम्भौता पत्रमा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

९. कार्यक्रम अनुगमन तथा मूल्याङ्कन :

सम्झौता गरी कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्दा दफा ६(२) बमोजिम गठन भएका समिति, उप-समिति तथा कार्यदलले कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नेछ, वा विशेषज्ञ मार्फत पनि गराउन सकिनेछ ।

परिच्छेद - ५

विविध

१०. विवादको समाधान :

- (१) कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा गाउँपालिका नगरपालिका र साभेदार बीच कुनै विवाद उत्पन्न भएमा त्यस्तो विवाद आपसी समझदारीबाट ३० दिनभित्र समाधान गर्नु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम आपसी समझदारीबाट विवाद समाधान नभएको खण्डमा सम्झौता उल्लेख भएको हकमा सोही बमोजिम र उल्लेख नभएको अवस्थामा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

११. स्थानीय स्रोत, साधन र जनशक्तिको उपयोग गर्नु पर्ने :

साभेदारले कार्यक्रम कार्यान्वयनको सिलसिलामा सम्भव भएसम्म स्थानीय स्रोत, साधन, जनशक्ति र मुलुकभित्र उत्पादन हुने वस्तु तथा सेवा उपयोग गर्नु पर्नेछ ।

१२. नियम बनाउने अधिकार :

यस विधेयकमा व्यवस्था भएका प्रावधानहरुको कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिकाले आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ ।

१३. कार्यविधि तथा निर्देशिका बनाउन सक्ने :

यस विधेयकमा व्यवस्था भएका प्रावधानको कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिकाले आवश्यक कार्यविधि, निर्देशिका वा मापदण्ड बनाउन सक्नेछ ।

१४. संशोधन तथा हेरफेर :

यस विधेयकको कार्यान्वयनलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिकाले आवश्यकता अनुसार संशोधन तथा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

१५. बाधा अडकाउ फुकाउन र व्याख्या गर्न सक्ने:

यस विधेयकको कार्यान्वयनमा कुनै समस्या उत्पन्न भएमा बाधा अडकाउ फुकाउने र व्याख्या गर्ने अधिकार गाउँपालिकामा निहित हुनेछ ।

आज्ञाले,
शम्सेर गुरुङ
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत